

Retningslinjer for kommunale læringsnettverk, barnevernsledernetverk og for tilskuddsmidlene i tiltakene

Innhold

Innledning	3
1. Kommunale læringsnettverk.....	4
1.1 Formål med kommunale læringsnettverk.....	4
1.2 Rammer for kommunale læringsnettverk.....	4
1.3 Utviklingsprosjekt med egeninitiert tematikk.....	4
1.4 Utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet.....	4
1.4.1 Bufetats rolle	5
1.5 Forvaltning og rapportering – læringsnettverk.....	5
1.6 Kommunale læringsnettverk og barnevernsreformen – samarbeid i kommunen på oppvekstområdet	6
2. Barnevernsledernetttverk	7
2.1 Rammer for barnevernsledernetttverk.....	7
2.2 Forvaltning og rapportering - barnevernsledernetttverk	7
3. Statsforvalterens rolle.....	8
4. Nettverksarbeid og øvrige tiltak i kompetansestrategien	8
5. Evaluering.....	9
6. Revidering.....	9

Innledning

Retningslinjene angir rammer og føringer for kommunale læringsnettverk og barnevernsledernetttverk. Retningslinjene omhandler også regelverket for forvaltning av og rapportering på tilskuddsmidlene i belastningsfullmakten for 2025.

Målgruppen for dokumentet er statsforvalter og kommuner i læringsnettverk og barnevernsledernetttverk. Dokumentet skal tydeliggjøre formålet med og rammene for tiltaket kommunale læringsnettverk og barnevernsledernetttverk, samt de ulike aktørenes roller og ansvar.

Kommunale læringsnettverk har frem til utgangen av 2024 vært ett av flere tiltak i strategien for å øke kompetansen i kommunalt barnevern; «*Mer kunnskap – bedre barnevern 2018 - 2024*».¹ Tiltaket har vært i drift siden strategiperiodens start i 2018, og videreføres med samme innhold og regelverk i 2025.

Kommunale læringsnettverk skal legge til rette for samarbeid mellom barnevernstjenester og mellom kommuner. Tiltaket skal bidra til utvikling av tjenester og tiltak, samt til kompetanseheving i tjenestene. Ordningen er bygget opp slik at tjenestene organiserer seg i nettverk, og innenfor nettverket definerer tema for utviklingsprosjekt. Det er rom for flere utviklingsprosjekt innenfor ett nettverk. Nettverkene kan søke statsforvalter om tilskuddsmidler til gjennomføring av utviklingsprosjekter, enten med egeninitiert tematikk, eller til utviklingsprosjekter på fosterhjemsområdet.

Fra 2024 ble det i tillegg bevilget midler til etablering og gjennomføring av barnevernsledernetttverk. Etablering av barnevernsledernetttverk er ett av tiltakene i en helhetlig satsing på ledelse og styring i barnevernet, og er lagt innenfor rammene av tilskuddsordningen for kommunale læringsnettverk. Barnevernsledernetttverk som tiltak skal stimulere til at barnevernsledere på tvers av kommuner kan jobbe med utvikling av eget lederskap i fellesskap med andre barnevernsledere. Barnevernsledernetttverkene kan søke statsforvalter om tilskuddsmidler til gjennomføring av aktiviteter i nettverket.

Tilskuddsmidlene er delt inn i tre ordninger:

- Midler til utviklingsprosjekt med egeninitiert tematikk
- Midler til utviklingsprosjekt for å styrke kommunenes arbeid på fosterhjemsområdet
- Midler til styrking av barnevernsledernes styring og ledelse av barnevernstjenesten

¹ Les mer om kompetansesatsingen på bufdir.no

1. Kommunale læringsnettverk

1.1 Formål med kommunale læringsnettverk

Kommunale læringsnettverk skal bidra til etablering av fagfellesskap og samarbeid på tvers av kommunegrensene og mellom tjenester. Nettverkene skal særlig bidra til samarbeid om tjeneste- og tiltaksutvikling, og til samarbeid om kompetanseheving og opplæring i tjenestene som deltar.

1.2 Rammer for kommunale læringsnettverk

Det er frivillig for kommunene å delta i et læringsnettverk. Kommuner som deltar i læringsnettverk skal utvikle en felles plan for arbeidet som skal skje i regi av læringsnettverket. Valg av tematikk for utviklingsprosjekter i denne planen skal ta utgangspunkt i lokale risiko- og tilstandsvurderinger og kommunenes behov.

Beslutninger om utviklingsprosjekter og samarbeid på tvers i læringsnettverket må forankres i hver enkelt kommune, og det er deltakende kommuners ansvar å sikre denne forankringen. Nettverket bør velge en leder og det anbefales å etablere en styringsgruppe.

Det anbefales videre at kommuneledelsen fra deltakende kommuner er representert i styringsgruppen. En tydelig kommunal forankring er et av suksesskriteriene i nettverk som har lyktes med sine utviklingsprosjekt. Nettverket skal være kvalitetsutviklende for alle typer kommuner, uavhengig av størrelse, kompetanse og sårbarhet. Det skal derfor være rom for flere prosjekter innenfor ett nettverk, som kan dekke ulike kommuners behov.

Kommunale læringsnettverk kan søke om tilskuddsmidler til to typer utviklingsprosjekter; prosjekter med egeninitiert tematikk, eller prosjekter som skal styrke kommunenes arbeid på fosterhjemsområdet.

1.3 Utviklingsprosjekt med egeninitiert tematikk

For tildeling av tilskuddsmidler til egeninitierte utviklingsprosjekt er det en anbefaling, men ikke et kriterium, at det etableres kontakt med nasjonalt eller regionalt kunnskapsmiljø på barnevernfeltet. Som et minimum skal behovet for samarbeid med et slikt miljø vurderes. Bistand fra kunnskapsmiljøene bidrar til kvalitetssikring og tilførsel av kompetanse. Kunnskapsmiljøene besitter oppdatert forskning på barnevernsfeltet, og miljøene kan også bidra med implementering og videreutvikling av utviklingsprosjektene. Det er statsforvalter som gjør den endelige vurderingen av søknadene til læringsnettverkene. Dersom statsforvalter vurderer at prosjektet har behov for støtte fra et kunnskapsmiljø for å nå målsettingen i prosjektet kan statsforvalter kreve dette for at tilskuddsmidler skal kunne tildeles.

1.4 Utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet

For utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet kan nettverkene be om bistand fra Bufetat. Bistanden kan bestå i overføring av kompetanse, samarbeid i konkrete utviklingsprosjekt, opplæring eller tilgang til verktøy. Utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet kan også gjennomføres med bistand fra kompetansemiljø nevnt ovenfor.

Midlene skal bidra til at kommunene etablerer fagmiljøer for oppfølging av fosterhjem som er stabile, profesjonelle og ressurseffektive. Dette vil forutsette at tjenestene samarbeider mer, for eksempel gjennom å etablere felles veilednings- og oppfølgingstilbud til fosterhjem.

Midlene skal føre til en reell aktivitetsøkning, slik at flere fosterhjem får nødvendig veiledning og oppfølging. Dette forutsetter at midlene når ut til mange kommuner og tjenester og kommer flere typer fosterhjem til gode.

For søknader om utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet bør det undersøkes med Bufetat om det allerede foreligger utviklingsprosjekt eller materiell som tangerer området som prosjektet vil ta for seg.

Det er fra 2025 etablert en ordning for en koordinerende funksjon for utviklingsprosjekt på fosterhjemsområdet. Denne oppgaven er tillagt Statsforvalter i Vestland.

1.4.1 Bufetats rolle

Bufetat kan bistå læringsnettverk i prosjekter som tar sikte på å styrke kommunalt fosterhjemsarbeid. Bufetat kan samarbeide med kommunene om etablering av kommunale tilbud, samt utvikle og tilby støtte, veiledning og opplæring som de kommunale læringsnettverkene kan benytte seg av. Dette skal legges til rette for kompetanseoverføring mellom Bufetat og kommunene.

Bufetat skal bidra med tjenestestøtte og utvikling av faglige verktøy for å styrke kommunenes veiledning og støtte/oppfølging av fosterhjem.

1.5 Forvaltning og rapportering – læringsnettverk

Statsforvalter forvalter tilskuddsmidlene til kommunale læringsnettverk. Midlene er bevilget over kapittel 854 post 61 i statsbudsjettet. Belastningsfullmakten for 2025 er sendt statsforvalterne.

Statsforvalter skal dele ut tilskuddsmidlene i løpet av 2025. Midler som ikke deles ut til nettverk i 2025, vil tilfalle statskassen som ubenyttet. Direktoratet ber derfor om realistiske prognoser ved tertial rapporteringen for å ha mulighet til å omdisponere ubenyttede midler.

Kommuner i læringsnettverk skal nytte tildelte midler innen utgangen av 2025. Midler som ikke benyttes i 2025 kan nyttes innen 31.12.2026. Dersom midlene ikke benyttes innen utgangen av 2026, skal de tilbakebetales. Direktoratet kan bistå med veiledning om hvordan en slik tilbakebetaling kan gjennomføres.

Midlene kan benyttes til å dekke kostnader til stillinger i en prosjektperiode eller oppfølging fra eksterne kompetansemiljøer som kan bistå med opplæring, kvalitetssikring og evaluering mm. Midlene kan brukes til å dekke overheadkostnader. Overheadkostnader er en beløpsmessig eller prosentvis økonomisk sats som belaster et prosjekt eller organisatorisk enhet for bruken av generelle organisatoriske tjenester eller infrastruktur, f.eks. husleie, og generelle tjenester som regnskap og IT. Direktoratet har satt grensen for å dekke overhead til fem prosent av tilskuddsmidlene tildelt det enkelte utviklingsprosjekt.

Statsforvalteren skal påse at midlene brukes i tråd med formålet for kommunale læringsnettverk. Som tilskuddsforvalter er det opp til statsforvalter å angi søknadskriterier, og se til at disse er i tråd med føringene fra Bufdir angitt i dette dokumentet.

Eksempel på søknadsskjema til bruk for kommuner i nettverk som søker om tilskuddsmidler finnes på statsforvalter.no, med tilhørende prosjektplan-mal. Dersom det søkes om eller er tildelt støtte til prosjektet gjennom andre offentlige tilskuddsordninger, må dette oppgis i søknaden. Det vil være opp til statsforvalteren å prioritere og fordele midlene. Dette gjelder også for eventuell beløpsgrense for utbetaling til det enkelte utviklingsprosjekt. Tilskuddsmidlene skal benyttes i henhold til godkjent budsjett og føringer gitt i regelverket for ordningen og i tilskuddsbrevet.

Frist og krav til revisorkontroll og attestasjon skal spesifiseres i tilskuddsbrevet. Krav til attestasjon fra registrert eller statsautorisert revisor gjelder bare for beløp over kr. 200 000.

Tilskuddsmidlene er å anse som ettårige tilskudd og skal derfor rapporteres for hvert år. Det skal følge revisjonsuttalelse, men for prosjekter som går over flere år kan det gjøres unntak fra kravet om revisjonsuttalelse hvert år. For tilskudd som gis over flere år kan revisjonsuttalelse kreves etter det siste året. Revisjonen skal da dekke alle år med tilskudd. Statsforvalter kan likevel sette krav om fremdriftsrapportering hvert år for disse tilskuddene. Det vil bli krevet revisjonsuttalelse dersom noen av prosjektene likevel ikke står ut den perioden det er bevilget midler for. Dette innebærer at kravet om revidert regnskap ikke bortfaller dersom noen velger å stoppe prosjektet tidligere.

Nettverkene skal rapportere til Statsforvalter. Rapporteringen skal vise hvordan midlene er brukt for å etablere tjenester og tiltak i kommunene som styrker oppfølgingen av utsatte barn og familier. Rapporteringen kan også vise hvordan midlene er brukt for å heve kompetansen internt i tjenestene.

1.6 Kommunale læringsnettverk og barnevernsreformen – samarbeid i kommunen på oppvekstområdet

Mange av barna og familiene som mottar barnevernstjenester har også behov for andre kommunale tjenester, som helsetjenester, skole og oppfølgingstjeneste. Helhetlig og tverrsektorielt arbeid ovenfor barn og unge er en forutsetning for å lykkes med forebygging og tidlig innsats. Alle tjenestene på kommunenes oppvekstfelt har ansvar for at det gis helhetlige, forsvarlige og koordinerte tjenester til innbyggerne.

Barnevernstjenester i læringsnettverk kan involvere andre kommunale tjenester i sine utviklingsprosjekter. Hensikten er å styrke kommunenes forebyggende arbeid.

Barnevernstjenesten kan initiere til samarbeidsprosjekt innenfor rammene av læringsnettverk de deltar i. De øvrige tjenestene på oppvekstområdet kan inviteres av barnevernstjenesten både til å delta i et nettverk, men også til å engasjere seg i enkeltstående utviklingsprosjekt. Den enkelte kommune kan selv avgjøre hvorvidt øvrige tjenester også skal bidra økonomisk inn i samarbeidet med barnevernstjenesten.

Formålet for utviklingsprosjekt som inkluderer andre kommunale aktører er utvikling av tilpassede og forsvarlige tjenester til sårbare barn og familier i kommunene. Eksempel på utfall av prosjektet kan være formaliserte og forankrede samarbeidsavtaler mellom tjenester om tiltak for barn og unge.

Når det gjelder forankring, gjelder det samme for samarbeidsprosjekt som for utviklingsprosjekt mellom barnevernstjenester, beslutninger om utviklingsprosjekter og samarbeid må forankres i hver enkelt kommune. Det er deltakende kommuners ansvar å sikre nødvendig forankring i egen kommuneledelse.

Det er en forutsetning at det er barneverntjenesten i nettverk med to eller flere andre kommuner, som kan invitere tjenester i egen kommune med i nettverket eller i enkelte utviklingsprosjekt.

2. Barnevernsledernetverk

Barnevernsledernetverk skal bidra til at barnevernsledere styrker egen lederrolle, og dermed styringen og ledelsen av barnevernstjenesten. Ledelse i kommunalt barnevern er komplekst, og det stilles høye krav til ledelse av barnevernstjenesten. Barnevernsledernetverkene skal bidra til ledelsesfaglig utvikling av deltakerne. Nettverkene skal bidra til erfaringsdeling, støtte og veiledning mellom barnevernslederne knyttet til ledelsesfaglige temaer.

2.1 Rammer for barnevernsledernetverk

Barnevernsledernetverk er forbeholdt barnevernsledere.

Det er statsforvalter som fordeler midler til barnevernsledernetverkene på bakgrunn av søknad fra kommuner i barnevernsledernetverk. Statsforvalter skal ved tildeling av midler vurdere om tildeling kan bidra til at deltakerne styrker sitt lederskap og styring og ledelse av egen barnevernstjeneste. For at den enkelte deltaker i nettverket skal få jobbet med egen lederrolle og utvikling, anbefaler vi at barnevernsledernetverkene har et begrenset antall deltakere.

Tilskuddsmidlene skal bidra til at barnevernsledere på tvers av kommuner etablerer faste arenaer for samarbeid, lederutvikling og erfaringsutveksling. Midlene kan for eksempel benyttes til aktiviteter i barnevernsledernetverk knyttet til teamutvikling, pressesøtte, ledertrening, veiledning og samlinger etc. Det kan være særlig nyttig å få støtte fra ledelsesfaglige miljøer, og midlene kan benyttes til innkjøp av slik bistand. Bufdir har inngått avtale med ledelsesfaglig miljø som kan bistå med veiledning, lederutviklingstiltak og egenutvikling (Agenda Kaupang m.fl.).

2.2 Forvaltning og rapportering - barnevernsledernetverk

Statsforvalter forvalter tilskuddsmidlene til barnevernslederettverk. Midlene er bevilget over kapittel 854 post 61 i statsbudsjettet. Belastningsfullmakten for 2025 er sendt statsforvalterne.

Regler for bruk og eventuell tilbakebetaling av midler til barnevernsledernetverk er de samme som for kommunale læringsnettverk for øvrig (se pkt. 1.6).

Midler til barnevernledernetverk kan tildeles basert på en enkel søknad. Søknaden skal minimum inneholde følgende informasjon:

• Navn på barnevernsledernetverk	• Navn
• Navn på kommuner i nettverket	• Telefon
• Ansvarlig søknadskommune	• E-post
• Organisasjonsnummer	• Søknadsbeløp
• Adresse	• Søknaden gjelder
• Postnr.	• Gi en kort beskrivelse av hvordan midlene skal benyttes og de lederfaglige verdiene
• Poststed	• Samarbeid med følgende lederkompetansemiljø (om aktuelt)
• Kontaktperson for barnevernsledernetverket	

Dersom det søkes om eller er tildelt støtte til barnevernsledernetverket gjennom andre offentlige tilskuddsordninger, skal dette oppgis i søknaden. Det vil være opp til statsforvalteren å fordele midlene mellom nettverk som søker. Tilskuddsmidlene skal benyttes i henhold til innhold i søknaden.

Rapporteringen for midlene til barnevernsledernetverkene skal vise hvordan midlene er brukt og en kort vurdering av erfaringer, samt om det er innhentet lederfagligkompetanse og i så fall, hvilken.

Statsforvalteren skal påse at midlene brukes i tråd med formålet med søknaden.

Krav til attestasjon fra registrert eller statsautorisert revisor gjelder bare for beløp over kr. 200 000. Frist og krav til revisorkontroll og attestasjon skal spesifiseres i tilskuddsbrevet.

Tilskuddsmidlene er å anse som ettårige tilskudd og skal derfor rapporteres for hvert år. Det skal følge revisjonsuttalelse, men for prosjekter som går over flere år kan det gjøres unntak fra kravet om revisjonsuttalelse hvert år. For tilskudd som gis over flere år kan revisjonsuttalelse kreves etter det siste året. Revisjonen skal da dekke alle år med tilskudd. Statsforvalter kan likevel sette krav om fremdriftsrapportering hvert år for disse tilskuddene. Det vil bli krevd revisjonsuttalelse dersom noen av prosjektene likevel ikke står ut den perioden det er bevilget midler for. Dette innebærer at kravet om revidert regnskap ikke bortfaller dersom noen velger å stoppe prosjektet tidligere.

3. Statsforvalterens rolle

Statsforvalter skal bistå med å etablere og å følge opp kommunale læringsnettverk og barnevernsledernetverk.

Statsforvalter skal ha særskilt oppmerksomhet rettet mot kommuner og barnevernstjenester som de vurderer har behov for samarbeid med andre for å sikre gode og forsvarlige tjenester. Statsforvalter skal jobbe aktivt med å informere om og rekruttere kommuner og tjenester til et nettverk.

Statsforvalteren skal gjennom nettverkens aktiviteter få en bedre oversikt over hvilke områder kommunene har behov for å jobbe med.

Statsforvalteren skal behandle søknader fra nettverkene, og fordele og prioritere tilskuddsmidler i tråd med formålet med tiltaket.

Statsforvalteren skal bistå med å etablere samarbeid mellom nettverket og relevante kunnskapsmiljøer.

4. Nettverksarbeid og øvrige tiltak i kompetansestrategien

Arbeid i læringsnettverk og barnevernsledernetverk bør ses i sammenheng med øvrige tiltak som tar sikte på å heve kvalitet og kompetanse barnevernet.

Læringsnettverk kan være en hensiktsmessig måte å videreføre kompetanse- og kvalitetsarbeid påbegynt gjennom tjenestenes deltakelse i for eksempel Tjenestetøtteprogram, KOMBA eller Veiledningsteam.

Barnevernsledernetverk kan være en hensiktsmessig måte å videreføre lederfaglig kompetanse tilegnet gjennom deltakelse på lederutviklingsprogram, eller andre opplæringsprogram rettet mot ledere i barnevernstjenesten.

Læringsnettverk og barnevernsledernettverk kan også benyttes i samarbeid rundt utfordringer identifisert i dialogmøter mellom kommunenes administrative og politiske ledelse, kommunenes barnevernsledelse og statsforvalteren.

5. Evaluering

Sluttrapporter for samtlige tiltak i kompetansestrategien, samt en tverrgående analyse av disse, er tilgjengelige på bufdir.no. Bufdir oppfordrer til å lese disse.

Bufdir oppfordrer statsforvalterne og nettverk til aktiv bruk av rapportens funn og anbefalinger i det videre arbeidet.

6. Revidering

Retningslinjene vil revideres i februar/mars 2026.